

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Conceptverslag van de vergadering van de Bouwbegeleidingscommissie op 23 september 2025

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
Bouwbegeleidingscommissie
I. van Tilburg

Aanwezige leden: de heer Stoffer (fungerend commissievoorzitter, SGP), de heer Crijns (PVV), de heer Six Dijkstra (NSC), mevrouw Wijen-Nass (BBB), de heer Bossenbroek en mevrouw Lubbers (namens het fractiepersoneel), mevrouw Van den Heuvel-de Grooth, mevrouw Hessing-Puts, de heer Benhammou en de heer Dronkers (namens het ambtelijk personeel en de OR).

Aanwezige adviseurs: mevrouw Kobus (Directeur Huisvesting en Facilitair), mevrouw Wouters (projectmanager renovatie van de Tweede Kamer), mevrouw De Geus-Godschalk (projectmanager Dependances), de heer De Bruijn (integraal adviseur), de heer Geerts (architect), de heer Van Leeuwen (programmadirecteur voor de Renovatie Binnenhof van het RVB), mevrouw Berntsen (coördinerend architect van het RVB) en de heer Paardekoper (Projectmanager Renovatie Binnenhof van het RVB).

*Griffier: mevrouw Van Tilburg
Adjunct-griffier: mevrouw Van den Brule-Holtjer*

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Bromet (GroenLinks-PvdA)

1. Opening en mededelingen

De commissievoorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. Er is één afmelding ontvangen. De commissievoorzitter licht zijn fungerend voorzitterschap toe en meldt dat gezien de korte termijn tot aan de Presidiumvergadering het advies van de BBC direct na deze vergadering richting het Presidium verstuurd wordt.

De commissievoorzitter staat stil bij de schade aan gebouw Justitie aan het Binnenhof door de rellen van dat afgelopen weekend.

2. Conceptverslag BBC-vergadering 25 maart 2025

Het verslag van de BBC-vergadering van 25 maart 2025 wordt vastgesteld en zal worden gepubliceerd via de website van de BBC.

Een van de BBC-leden vraagt naar de uitkomsten van de besluitvorming van het Presidium naar aanleiding van de vergadering van maart 2025, met name met betrekking tot de wenselijkheid van een tweede lift in de perstoren, en uit tevens zijn onvrede over de weinig transparante manier waarop naar zijn mening met het BBC-advies is omgegaan. De directeur Huisvesting en Facilitair geeft een korte terugkoppeling van de bespreking van het BBC-advies. De BBC-leden benadrukken het belang van een tijdige terugkoppeling, met het oog op het verdere proces.

3. Diverse ontwerpingsrepen ter beoordeling

Indeling scanhal

De coördinerend architect van het RVB licht toe dat als onderdeel van de uitwerking van het Technisch Ontwerp (TO) een onderzoek heeft plaatsgevonden naar bezoekersstromen en nieuwe scantechnologie. Naar aanleiding daarvan is het ontwerp van de scanhal aangepast om alternatieve configuraties van de scanstraten mogelijk te maken en daarmee een aantal knelpunten op te lossen. Eén van de BBC-leden vraagt hoe er rekening gehouden is met de arbo-eisen en ergonomie. De coördinerend architect van het RVB legt uit dat in dit ontwerp met alle eisen rekening gehouden is. De BBC benadrukt het belang van een snelle toegang ('fast lane') via de publieksentree voor Kamerbewoners. De projectmanager renovatie van de Tweede Kamer reageert daarop en legt uit dat het uitgangspunt blijft dat alle Kamerbewoners van alle ingangen gebruik kunnen maken. Een van de scanstraten (aan de kant van de balie bij de trap) kan door de nieuwe indeling gebruikt worden voor gekende bezoekers (kleine groepen) en Kamerbewoners die incidenteel via de publieksentree naar binnen gaan.

De BBC kan zich vinden in de aanpassing van het ontwerp van de scanhal om alternatieve configuraties van de scanstraten mogelijk te maken mogelijk te maken.

Aanrijdbeveiliging

De coördinerend architect van het RVB geeft een toelichting over de aanrijdbeveiliging. In de uitwerking van het Definitief Ontwerp (DO) van de publieksentree blijkt dat de keivormige elementen, die in het ontwerp ingetekend stonden, alleen aan de beveiligingseisen voldoen als ze veel groter worden dan verwacht (ca. 1 meter hoogte). Daarom is het voorstel om te kiezen voor een aangepaste vorm, namelijk een rij bollards (palen), geplaatst in een gebogen lijn en met een passende kleurstelling. De BBC-leden vragen naar de veiligheid van de bollards ten opzichte van de keien, naar verkleuring van de paaltjes en naar de plaatsing van de bollards ten opzichte van de ingang. De coördinerend architect van het RVB geeft aan dat de bollards gecertificeerde elementen zijn en dat er daarnaast geen reden is om verkleuring aan te nemen. Met het intekenen van de bollards is rekening gehouden met voldoende vrije ruimte voor rijvorming. De BBC kan zich vinden in het nieuwe voorstel voor een rij bollards als aanrijdbeveiliging van de publieksentree.

Extra versoberingen

De coördinerend architect van het RVB licht twee voorstellen voor versobering toe. Het stromend waterelement achter de liften blijkt technisch ingewikkeld en kostbaar, daarom is het voorstel om dit te laten vervallen. Daarnaast is het voorstel om de zijwanden van de scanhal een stoffen afwerking te laten krijgen. De BBC kan zich in dit voorstel vinden.

Definitief Ontwerp Binnentuinen Tweede Kamer

De coördinerend architect van het RVB geeft een toelichting op het DO Buitenruimte, dit zal in november 2025 bestuurlijk worden vastgesteld, waarna het TO kan worden uitgewerkt. Het idee is om in alle binnentuinen waar oorspronkelijk een oude gracht lag een waterelement toe te passen.

a) Kleine binnentuin aan de Kortenhorstvleugel (gebouw A)

De toegankelijkheid van de kleine binnentuin aan de Kortenhorstvleugel, begaande grond van gebouwdeel A, is een onderwerp van aandacht omdat deze direct grenst aan werkplekken. De BBC heeft, gezien het feit dat deze binnentuin direct aan werkplekken grenst, de voorkeur voor het niet toegankelijk maken van deze binnentuin.

b) Waterelement Schepeltuin

De Schepeltuin tussen N en C zal toegankelijk zijn vanuit zowel N als K, en fungeert als een 'wandeling buitenlangs'. Er zal zitmeubilair worden geplaatst. De architect stelt voor hier een waterelement toe te voegen, als verwijzing naar de historische gracht. Dit waterelement is tevens een manier om het hoogteverschil in de binnentuin op te lossen. De binnentuin wordt voorzien van een helingbaan zodat er ook een hoogwerker

kan komen ten behoeve van beheer en onderhoud. De directeur Huisvesting en Facilitair van de Tweede Kamer uit zorgen over de kosten van het onderhoud en licht toe dat dit wat hen betreft dat het geen noodzakelijke toevoeging is. De BBC-leden stellen vragen over de meerwaarde van het waterelement en de toegankelijkheid en kosten van onderhoud van de tuin. De BBC-leden vragen ook naar alternatieve manieren om het aspect water terug te laten komen. Voor wat betreft het waterelement in het ontwerp van de Schepeltuin adviseert de BBC om het waterelement niet toe te voegen aan het ontwerp en een meer sobere oplossing voor het hoogteverschil te zoeken, bijvoorbeeld een extra groenvoorziening of bank.

c) Diverse aandachtspunten

- Het kunstwerk van de hond 'Hildo' van kunstenaar Tom Claassen wordt teruggeplaatst op een alternatieve locatie in de Schepeltuin.
- De terugplaatsing van de bijenkolonie in de Schepeltuin wordt nog onderzocht met oog op de toegankelijkheid van de Schepeltuin. De BBC vraagt aandacht voor de bijenkolonie. De coördinerend architect van het RVB geeft aan dat dit een punt van aandacht is en dat dit wordt meegenomen in het landschapsontwerp.
- De locatie en wenselijkheid van twee extra bomen in de binnentuin grenzend aan Nieuwspoort wordt nog onderzocht.
- Wat betreft begroeiing in de Schepeltuin (de bomen) wordt rekening houden met de opstelplek en werkruimte voor de glasbewassingsinstallatie.

De BBC kan zich vinden in de bovenstaande aandachtspunten in het ontwerp van de binnentuinen Tweede Kamer. De BBC benadrukt het belang van een goede zichtbaarheid in relatie tot het beoogde effect van het kunstwerk van de hond 'Hildo'.

4. Onderwerpen ter informatie

De coördinerend architect van het RVB en de programmadirecteur voor de Renovatie Binnenhof van het RVB vertellen over de resten van de Spuipoort die gevonden zijn ter hoogte van waar de publieksetree moet komen. Op dit moment loopt er een traject met de gemeente over hoe deze resten verwijderd moeten worden. De directeur Huisvesting en Facilitair van de Tweede Kamer vertelt dat er gekeken wordt naar een gezamenlijke bekostiging van het weghalen en terugbrengen van elementen van de oorspronkelijke Spuipoort.

De programmadirecteur voor de Renovatie Binnenhof van het RVB vertelt dat een nieuwe versie van de planning volgt in de eerstvolgende voortgangsrapportage.

De programmadirecteur voor de Renovatie Binnenhof van het RVB nodigt de Kamerleden ook uit voor een bezoek aan het Binnenhof na de verkiezingen. Vanaf januari 2026 wordt een bezoek aan het Binnenhof moeilijker vanwege intensivering van de bouwwerkzaamheden. De BBC doet de suggestie om dit werkbezoek ook voor andere Kamerbewoners open te stellen. De vraag is echter of dit ook praktisch uitvoerbaar zou zijn. De commissievoorzitter stelt voor om voor een werkbezoek van de BBC te kijken naar het inplannen van een werkbezoek in de tweede week van december.

5. Rondvraag en sluiting

De BBC vraagt naar de uitwerking van het ontwerp van het Staalcomplex en de ontwikkeling van een werkplekconcept in relatie tot het hoofdcomplex. De projectmanager Dependances van de Tweede Kamer vertelt dat het ontwikkelen van een werkplekconcept in relatie tot het hoofdcomplex inderdaad de bedoeling is. Het programma van eisen wordt nu uitgewerkt en de verwachting is dat de BBC zich hier begin volgend jaar over kan uitspreken.

De BBC spreekt uit dat zij in de toekomst graag, kort na afloop van de Presidiumvergadering, een terugkoppeling ontvangt van de genomen besluiten naar aanleiding van het BBC-advies.